
 (/me/media-press-clipping/obavjestenje-za-medije/927-razviti-jasne-procedure-o-pruzanju-podrske-mladima-koji-napustaju-sistem-socijalnog-staranja)  (/en/media-press-clipping/media-information/927-razviti-jasne-procedure-o-pruzanju-podrske-mladima-koji-napustaju-sistem-socijalnog-staranja)

(/)

[Naslovna strana \(/me/\)](#)

[Programi \(/me/programi/omladinski-program/o-omladinskom-programu\)](#)

[O nama \(/me/o-nama\)](#)

[Publikacije \(/me/publikacije\)](#)

[Media \(/me/media-press-clipping\)](#)

[Kontakt informacije \(/me/kontakt-informacije\)](#)

Razviti jasne procedure o pružanju podrške mladima koji napuštaju sistem socijalnog staranja



U Crnoj Gori je potrebno razviti jasne i specifične procedure kada je riječ o pružanju podrške mladima koji napuštaju sistem socijalnog staranja, a nevladine organizacije (NVO) trebalo bi da imaju kontinuiranu podršku institucija u procesu kreiranja i implementacije socijalnih usluga.

To je ocijenjeno na okruglom stolu „Standardi u radu sa djecom i mladima koji napuštaju institucionalni smještaj“, koji je organizovala **NVO Juventas** u okviru regionalnog projekta „Osnaživanje mladih u riziku od socijalne isključenosti“, koji se sprovodi uz podršku Evropske Unije.

Socijalna radnica u NVO Juventas, Nina Šćepanović, istakla je da sam proces deinstitutionalizacije može dodatno ugroziti dijete ukoliko je tranzicija brza i ukoliko se, kako je pojasnila, potrebe djece ne smatraju prioritetima.

„Sam taj proces deinstitutionalizacije jeste odlazak iz sistema staranja, ali ne treba da se samo zasniva na zatvaranju svakog slučaja, već i na razvoju efikasnijih i savremenih usluga, koji će biti dostupni, kako djeci, tako i njihovim porodicama“, rekla je Šćepanović.

Ona je objasnila da se sistem socijalnog ugovaranja smatra progresivnim sistemom saradnje između javnog i privatnog sektora, gdje se, kako je rekla, putem učešća organizacija civilnog društva može značajno uticati na kvalitet, pluralizam i dostupnost usluga.

Oorganizacije civilnog društva, kako je rekla, igraju značajnu ulogu kada je riječ o kreiranju i implementaciji socijalnih usluga.

„Organizacije civilnog društva bi trebalo da se podstiču da pomažu mladim ljudima prilikom procesa osamostaljivanja i da povezuju mlade ljude sa sistemima podrške i sa uslugama koje su im namijenjene. One se podstiču da pomažu u izradi startegija za deinstitutionlaizaciju i stvaranju alternativa“, kazala je Šćepanović.

U većini zemalja u regionu, kako je navela, ne postoje jasne i specifične procedure kada je riječ o pružanju podrške mladim ljudima koji napuštaju sistem socijalnog staranja.

„Iz tog razloga jedan od zadataka jeste da se razviju te jasne i specifične procedure, koje će biti održive i usmjerene ka djeci. Nedostatak usluga može voditi u dva pravca. Jedan jeste povratak djece na sistem socijalnog staranja, a drugi je preuzimanje odgovornosti i da na osnovu korišćenja postojećih resursa ostvarujemo značajne rezultate“, kazala je Šćepanović.

Ona je istakla da postoji potreba za uslugama koje se pružaju u zajednici, za međusektorskom saradnjom, kao i za održivim uslugama.

„Potrebno je primjenjivati sistem socijalnog ugovaranja, kako bi se na adekvatan način pružilo finansiranje organizacijama civilnog društva i kako bi sam kvalitet usluga bio bolji. Postoji potreba i za lokalnom odgovornošću, kao i za stvaranjem dobre mreže između organizacija civilnog društva i državne institucije“, navela je Šćepanović.

Direktor Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine u Beogradu, Zoran Milačić, kazao je da je veoma bitno da postoji podrška države ka nevladinom sektoru.

„Vrlo je važno donijeti Zakon o nevladinom sektoru koji bi definisao načine funkcionisanja, formiranja i kadrovska rješenja. NVO funkcionišu u odnosu na zahtjev donatora, odnosno onih koji obezbjeđuju finansije. To uvijek nije potreba krajnjeg korisnika i zato uloga države mora da bude značajnija“, smatra Milačić.

On je istakao da moraju da se utvrde tačne smjernice da bi se znalo koje su usluge potrebne na nacionalnom nivou.

„U skladu sa tim treba da se da na raspolaganje nevladinom sektoru da konkuriše za takvu vrstu usluga, ali da je pripremljen sa odgovarajućnom strukturom, kadrovskom i vezano za određena znanja koja mora da ima“, rekao je Milačić.

U institucionalnom smještaju, kako je rekao, sve potrebe mladih ne mogu da budu zadovoljene i tu, kako je kazao, važnu kariku može da ima civilni sektor.

„Veoma je važna komunikacije, koja može da se uspostavi sa korisnikom, koja je u institucijama više formalna, a kada se radi sa nevladinim sektorom to može da bude i neka vršnjačka podrška, koja umnogome znači za dalje procese razvoja djeteta bez roditeljskog staranja“, pojasnio je Milačić.

Generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Goran Kuševića, kazao je da je jedna od ključnih promjena kojoj se teži smanjenje broja korisnika usluga smještaja, transformacija ustanova za smještaj kroz, kako je pojasnio, razvoj alternativnih oblika socijalne i dječje zaštite.

„Krajnji ishod reforme treba da bude prelazak sa institucionalnog smještaja korisnika na vaninstitucionalni oblik zaštite. Taj prelazak je dug proces koji podrazumijeva razvoj i održivost usluga u sistemu socijalne i dječje zaštite. Usluge socijalne i dječje zaštite treba da u najvećem stepenu odgovore na potrebe korisnika uz poštovanje ljudskih prava i dostojanstva“, rekao je Kuševića.

Djeca i mladi koji napuštaju institucionalni smještaj, kako je kazao, prepoznati su kao jedna od grupa koje Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti posebno štiti.

„Država u kontinuitetu prepoznaje obavezu unapređenja usluga koje se nude u ovim oblastima. A prepoznaje i potrebu za univerzalnim i resursima zajednice, posebno onima koje pružaju NVO“, ocijenio je Kuševića.

Načelnica Odjeljenja za razvoj i stručnu podršku u Zavodu za socijalnu i dječju zaštitu, Bojana Miletić, rekla je da Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti predviđa da pružaoci usluga mogu biti različite organizacije i da je potrebno da se stvore mehanizmi za sistem kontrole kvaliteta pružanja usluga.

„Neki od mehanizama kontrole su standardi usluga, koji su definisani različitim pravilnicima, licenciranje stručnih radnik, koje je u nadležnosti Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, licenciranje pružalaca usluga koje je u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja i akreditacija programa obuka“, navela je Miletić.

Ona je rekla da je akreditovano šest programa obuka, koji su bili tematski.

„Važno je da imamo što više akreditovanih programa da bismo obezbijedili kontinuirano stručno usavršavanje za stručne radnike“, istakla je Miletić.

Ona je pojasnila da je svaka vrsta usluge regulisana odgovarajućim pravilnikom.

„Da biste licencirali uslugu treba da imate odgovarajući broj licenciranih stručnih radnika. Da bi stručni radnici bili licencirani potrebno je da imaju odgovarajući nivo kvalifikacija obrazovanja, da su prošli kroz akreditivani program obuke i da su položili stručni ispit“ objasnila je Miletić.

Koordinatorica Omladinskog programa u NVO Juventas, Marija Stajović, kazala je da su mladi koji su bili bez roditeljskog staranja jedina kategorija kod kojih samostalni život nužno počinje sa 18 godina.

„Zbog toga je od posebnog značaja obezbijediti im pristup obrazovanju, smještaju, zaposlenju, stipendijama, kao i svoj ostaloj podršci koja im je potrebna“, navela je Stajović.

Prema njenim riječima, organizacije civilnog društva imaju značajnu ulogu u pružanju podrške mladima u riziku posebno, kako je rekla, onima od 15 do 30 godina.

„Upravo zbog toga je važno jačati i kapaciteta zaposlenih i angažovanih u NVO sektoru, a sam sektor profesionalizovati. Trenutno je u toku polaganje stručnog ispita za sve stručne radnike u sistemu socijalne i dječje zaštite, gdje se posebno apeluje na stručne radnike u NVO-ima da uđu u ovaj proces“, istakla je Stajović.

Ona je dodala da je aktuelno i licenciranje programa iz socijalne i dječje zaštite, kao i socijalnih servisa u cilju, kako je rekla, podizanja kvaliteta usluga kroz uvažavanje standarda.

„Standardi su važni kako bi se profesionalizovali servisi koje pružaju organizacije civilnog društva i kako bi se stvorili uslovi za uspostavljanje dugoročne podrške za rizične grupe u zajednici“, pojasnila je Stajović.

Ona je kazala da se nedovoljan broj NVO uključio u rad sa mladima, koji napuštaju institucionalni smještaj i da se treba dodatno ojačati saradnja između NVO i državnih institucija.

Predstavnica Dječjeg doma „Mladost“ u Bijeloj, Marela Savić, istakla je da Dječji dom nikada nije imao manji broj djece na smještaju, kao i da su to uglavnom djeca starijeg školskog uzrasta.

“Ovo govorim sa velikim ponosom, jer svi znamo da institucija nije najbolje mjesto za odrastanje djeteta”, navela je Savić.

Ona je pojasnila da djeca dolaze u instituciju nakon što su iscrpljene sve druge mogućnosti, gdje se, kako je rekla, preduzimaju sve mjere da se osnaže za budući samostalni život.

“Već negdje oko 14. godine, kada je dijete u završnim razredima osnovne škole, kreće se sa intenzivnim razgovorima o tome čime bi svako dijete htjelo da se bavi u životu”, poručila je Savić.

Ona je kazala da je Dom posljednjih godina ušao u proces reforme socijalne zaštite u Crnoj Gori.

“Krajem 2015. godine, donijet je plan sopstvene transformacije. Osim rezidencijalnog smještaja, u Domu je predviđen rad četiri servisa pomoći i podrške djeci i porodici. Cilj im je prevencija smještaja djeteta i prevencija izmještanja djece iz biološke porodica”, navela je Savić.

Savić je kazala da su dva servisa već implementirana, a to su Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i Prelazna stambena zajednica dok su, kako je rekla, Nacionalna dječja telefonska linija i Prihvatište za zaštitu djece od nasilja u porodici, u toku implementacije.

Direktorica Centra za prava djeteta Crne Gore, Rajka Perović, rekla je da u sferi socijalne i dječje zaštite, Centar godinama ulaže tehničke i ljudske kapacitet kako bi, kako je kazala, na adekvatan način odgovorio na ono što je potreba korisnika, odnosno ranjivih grupa.

„U procesu smo deinstucionalizacije, tako da su i naše aktivnosti u tom smjeru. Na nama je da damo punu podršku djeci i mladima, da na kvalitetan način rastu i razvijaju se, a porodica je stvarno najstimulativniji oblik zaštite ranjivih grupa“, kazala je Perović.

Ona je istakla da slabost predstavlja to što NVO nemaju kontinuiranu podršku institucija i donatora.

Programska menadžerka Centra za prava djeteta Crne Gore, Jelena Glušćević, kazala je da se Centar sa partnerima, pružanjem usluge stanovanja bavi od 2008. godine i da su za tu svrhu u Glavnom gradu opredijeljene dvije stambene jedinice.

„Jedna je za mladiće, a druga za djevojke i u njih se smještaju djeca nakon boravka u Dječjem domu „Mladost“ Bijela. U program pružanja same usluge su uključeni naši stručni radnici, a to su psiholog i socijalni radnik, kao i supervizor njihovog rada. Takođe, važno je pomenuti i vršnjačku podršku koju imaju naši korisnici od studenata volontera“, navela je Glušćević.

Za desetak godina koliko se pruža usluga stanovanja, kako je rekla, bilo je osam korisnika koji su nakon boravka u Dječjem domu „Mladost“ Bijela imali priliku da borave u stambenim jedinicima i tu provedu dvije godine.

„Imali su priliku da tokom tog perioda od nas dobiju podršku u smislu završetka škole, pomoć u pisanju CV-ja, zaposlenja, pomoć u socijalizaciji, upoznavanju grada i savladavanju osnovnih životnih vještina, kako bi nakon izlaska iz ovog programa mogli da samostalno žive i rade“, kazala je Glušćević.

Nakon izlaska iz programa, kako je pojasnila, ne prekida se kontakt sa korisnicima.

„Mi uvijek ostavljamo mogućnost da se jave, da ih posjetimo, da im pružimo pomoć i podršku i nakon izlaska iz stambenih jedinica. To se pokazalo kao jako dobro, jer potreba za savjetovanjem, stručnom podrškom postoji i nakon boravka“, istakla je Glušćević

Goran KUŠEVIJA, generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu, Mi...



Marija STAJOVIĆ, koordinatorka omladinskog programa, NVO Juventas



Bojana MILETIĆ, načelnica odjeljenja za razvoj i stručnu podršku, Zavod za socijalnu i d...



Nina Šćepanović, socijalna radnica, NVO Juventas



Zoran MILAČIĆ, direktor, Centar za zaštitu odojčadi, dece i omladine, Srbija



Rajka PEROVIĆ, direktorica Centra za prava djeteta Crne Gore

